

### Compàs d'espera

Res més que un compàs d'espera és l'actual situació. La premsa d'opinió ha emmudit. No més judiquen amb desembrac els darrers successos els periòdics de la situació i els qui els hi fan el joc aparentant cert desengany o desilusió.

Els demés, callen. Entre aquests s'hi compta «La Veu de Catalunya» que en lloc preterent porta publicats dos articles justificant el seu silenci. Heu's aquí el segon dels susdits articles aparegut en l'edició d'ahir del portaveu de la Lliga Regionalista.

#### NO ES HORA...

Cessat l'intent de revolució, acabats els trets de «browning» que venien dels sostre-morts, diluïda la nova pau en els aires que percutiren les descàrregues i les canonades, vetaquí que encara no ens lleu de parlar. Cohibits, els nostres pensaments s'aturen. No fóra pas complir amb nostre viri! deure polític de judici ponderat, assenyat i complet, el que murmuréssim unes quantes frases banals des de la penumbra de nostres llibertats mediatitzades.

Pero adhoc hi ha una elegància en aquest gest. Que passin primer, les frases estereotipades, els compliments buits, les miopies egoïstes; i fins i tot les aigües tórboles de la suspicàcia, les presses de l'insult, els agosseraments de les malalties morals.

Per nosatres, no és hora encara. Nosaltres, quan judicarem, haurem de complir un gran deure patriòtic. Necessitem parlar amb una imparcialitat i una equanimitat absolutes, amb plena espontaneïtat. Molts bronziments hauran callat aleshores. Perquè no hi ha res que duri tan poc com les exasperacions o els engallaments de la feblesa, com les invencions i les confusions del despit.

### Les Alcaldies de R.O.

Ha passat la nuvolada i, poc a poc, va serenant-se l'horitzó. Pero continuem, repetim-ho una vegada més, allí ont erem. Els anhels de renovellament són tant intensament sentits com abans de esclatar la darrera tempesta. El plet dels Municipis, la necessitat de renovar la vella política centralista, tota aquesta pugna trascendental iniciada i sostinguda pels parlamentaris continúa latent, viva.

Alguns diaris—quí sab amb quins fins!—havien llençat a volar la notícia de que la Lliga Regionalista havia claudicat, deixant que l'Alcaldia de Barcelona fos ocupada pel senyor Bartrina, persona grata—deien—als regionalistes. No és cert. La Lliga continúa en son lloc de honor. El senyor Durán i Ventosa, alcalde accidental de Barcelona i cap del grup regionalista d'aquell Ajuntament, ho ha desmentit ben rodonament.

«En quant —afegí— a l'actitut que adoptaria la minoria regionalista en front d'un nomenament d'alcalde de real ordre, puc assegurar que dita minoria no comprà amb ses decisions el criteri d'unitat de conducta acordat entre totes les fraccions polítiques del Consistori.»

No podia ésser d'altra manera. Ara més que mai deu fer-se efectiva aquesta salvadora pugna. No hem vist aquests dies la preferència del Govern en perseguir als homes d'oposició que ocupen càrrecs públics?

com estava. Al menys per lo que's refereix als nostres amics regidors.

Cada dia que passa es fa més evident la necessitat de lluitar fins a la fi. La conducta del senyor Sardá és un acicat per la continuació de la creuada amb més energia que mai. Hi haurà qui deserti en aquest noble combat?

Per més que l'alcalde de R. O. hagi fet recaure els nomenaments per a cubrir les vagues produïdes per les cinc cessanties que ha firmat darrerament en altres tants coneguts possibilistes; per més que se susurra que a la sessió que aquesta nit celebrarà l'Ajuntament se produiran noves cessanties, aprofitant la no assistència a la sessió de la majoria consistorial; per més que s'afirmi que aquestes vagues seran també cobertes per possibilistes; per més que, en fi, circulin pel carrer certes versions, nosaltres volem créure que son habilitats del senyor Sardá per a rompre el cercle de ferro que l'ofega. Quí pot desertar en aquests moments de prova? Tenim en molta estima la nostra dignitat per a posar en entredit la agenda.

Al senyor Sardá se li ha de fer, ara més que mai, impossible la vida consistorial. Al senyor Sardá, que sobre burlar-se dels sentiments de tot un poble, ha comés la bojeria de fer-lo atropellar, se l'ha de fer dimitir.

Que tots compleixin amb el seu deure, els regidors en la seva esfera d'acció i el poble apoiat als seus representants, i el Sr. Sardá, no tindrà més remei que dimitir el càrrec d'alcalde, que ocupa contra la voluntat de la ciutat tota.

### No estigué pres l'Uamuno

Entre les infinites insidies de tota mena que han circulat aquests dies prenent amb facilitat en l'estultícia ambient ha figurat la suposada detenció de l'Uamuno.

Doncs no, el savi catedràtic no ha estat molest ni per les autoritats, ni per les piadoses indicacions de la premsa.

En una carta que dirigeix a un periòdic diu ço que segueix:

«Ni me he ausentado de Salamanca ni he dejado de salir un solo día a la calle y de recorrer los sitios más públicos; pero no le digo a usted que rechace o no el infundio, porque me tiene sin cuidado que me crean o no detenido. Estoy hecho a sufrir atropellos gubernamentales, sin que se me dé las razones de ellos, y mi reputación no depende de medidas de gobierno.»

«Se me ocurre, además, decirle, mi querido amigo—y esto sí que le rogaría que hiciese público para que llegue a conocimiento del ministro de la Gobernación—, que en apoyo de mi triste creencia de que la soberana frivolidad reinante en España volverá a sus viejos y malos cauces está el hecho de que pocos días antes de estallar la tormenta social, que aun los menos agoreros veían venir, había ministeriales que creían en el próximo decreto de disolución de Cortes, con el consiguiente período de infecto encasillamiento gubernamental de los profesionales del bandijaje político. Y en prueba de ello, uno, por lo menos, de los diputados provinciales «idóneos» de esta provincia recibió recado del gobernador para que le pusiese la lista de los que han de ser nombrados jueces municipales, como si no hubiese una ley que regulara su nombramiento.»

Aquest nombre de FOMENT ha passat per la censura

### La guerra submarina

El dany considerable que'ls submarins causen a les potencies de la Entente és evident. Pero lo que més interessa és saber fins a quin punt alcança aquest dany. Pot arribar fins al punt de que decideixi la guerra? Els alemanys diuen que sí. Els aliats afirmen lo contrari. Lo cert és que'ls mesos passen, i la fi de la guerra no sembla pròxima.

En aquesta qüestió són de gran interès les xifres precises que en son darrer discurs davant la Cambra dels Comuns ha donat Lloyd George. Heu's aquí un resum de ses manifestacions:

«Per lo que's refereix al tonelatge, els alemanys, per raons clares, s'han apresat a publicar xifres i declaracions sobre l'obra destructora de sos submarins. Alemanya havia dit en el mes de març últim que la Gran Bretanya, per efecte de les operacions dels submarins, seria posada fora de combat.

«No veig cap inconvenient en donar les xifres de nostres pèrdues en tonelatge. Quan Alemanya decidí enfonsar indistintament tots els nostres vaixells, nostres pèrdues augmentaren enormement i, cap a últims d'abril, havíem perdut en un sol mes 560.000 tonelles.

«Els alemanys pretenen que hem perdut de 400.000 a 500.000 tonelles net per mes. Aixó és fals. Mercés a l'activitat de nostre Almirallat, en juliol perdem solament 320.000 tonelles brut, i en el mes actual perdrem menys que en l'anterior.

«Nostres pèrdues de tonelatge net, durant els últims sis mesos, han sigut inferiors a 250.000 tonelles mensuals. Si els últims dies d'agost mantenen la mateixa proporció de pèrdues que la primera quinzena, nostres pèrdues en tonelatge net en els mesos de juliol i agost hauran sigut a raó de 175.000 tonelles per mes.

«En 1915, els astillers anglesos construïren 688.000 tonelles; en 1916, solament 538.000. En el primer semestre de l'any actual, el tonelatge construït ha arribat a 424.000 tonelles pero en el segon semestre serà de 1.420.000, o siga un tot de 1.844.000 durant l'any. No parlo més que del tonelatge mercant, i deu tindre en compte que estem en el quart any de guerra.

«Crec que nostres pèrdues en tonelatge anirà disminuint, mentre que nostres construccions augmentaran.

«Malgrat tot, no tenim un tonelatge suficient per a totes nostres necessitats. Necessitem més barcos. Per aixó és indispensable que, no sols nosaltres, sino també els Estats Units, construïm més vaixells. No dubto de que ho faràn, ni le que tindrem un tonelatge suficient per a tot l'any 1918 i, si és necessari, per a l'any 1919.»

### Informació

Nostre excelent amic, En Josep Simó i Bofarull, en sa curta gestió d'Alcalde cuidà especialment del compliment de les O. M. en tot quant se refereix a policia urbana, estimulant el zel dels agents de la seva autoritat per a que no toleressin abusos i mancaments contra l'higiene i salubritat públiques i el decorum extern de la ciutat.

Doncs bé, llur substitut, ha deixat completament abandonades aquelles atencions, tolerant que els seus agents no cuidin ni poc ni molt de les mateixes. Aixís es pot avui impunement carregar dos gros-

sos carros de fems en plena arraval alt de Jesús, a les 10 del matí, i aixís anar seguint amb tota mena de transgressions, sense que mai es vegi a un municipal ni cap altre agent de l'Alcaldia, que vetlli pel compliment de les O. M. Segurament que creuran aquests senyors —i no aniran del tot malament— que si se'ls conserva en el càrrec, no és precisament perquè compleixin o no amb els deures del mateix, sino perquè son de la colla política del senyor Sardá.

Magnífic pervindre li espera a Reus si ha de seguir regit i governat per l'actual alcalde de R. O.!

L'esposa de nostre volgut amic En Ramón Guardans, ha deslliurat amb tota felicitat una xamosa i robusta nena. Nostre enhorabona als pares de la recent nascuda.

Comuniquen de Lleida que ans d'anit foren posats en llibertat alguns dels empresonats amb motiu de la passada vaga, figurant-hi el conseller de la Mancomunitat senyor Pereña i els individus de la Directiva de la Joventut Republicana.

Aquesta nit, a dos quarts de deu, l'Ajuntament deu celebrar la sessió ordinària que correspon a la present setmana.

El dia primer de setembre s'obrirà a la Escola de Funcionaris (carrer del Bisbe, Palau de la Generalitat Catalana), la matrícula oficial per als que desitgin cursar les ensenyances que s'hi donen. Hores: de deu a dos quarts d'una del matí, tots els dies feiners.

S'ha sol·licitat en el govern civil la inscripció de 240 pertinençes mineres de lignit, del terme de Ribarroja.

Per la Direcció general s'ha disposat que's retorni l'instancia presentada per varis veïns i obrers d'aquesta ciutat sol·licitant la construcció d'aceres en un trajecte de la carretera d'Alcolea del Pinar a Tarragona, per no poguer tramitar-se interi no s'ajusti a lo previnut en la R. O. de 5 de juny últim.

Amb un escullit programa avui se celebraran a la Sala Reus extraordinaries sessions de cine.

Han reanusat sa publicació la majoria de diaris de Barcelona. «El Poble Català» ho feu ahir. Tant sols segueix interrompuda la de «La Lucha», «El Progreso» i «Solidaridad Obrera».

Rectificant la noticia que circulá de que la genial Francesca Bertini es retirava de l'escena, s'assegura que aquesta notable actriu está ultimant un contracte amb una casa nord-americana per a impressionar algunes pel·lícules a principis d'hivern.

La Companyia dels ferrocarrils de M. S. i A. ha restablert el servei de gran i petita velocitat com abans d'estallar la vaga.

El proper diumenge, dia 26 de l'actual, a la una de la tarda, tindrà lloc la clausura de la notable Exposició monogràfica de la lluita contra les mosques que sots el patronatge de la Mancomunitat de Catalunya i del nostre Ajuntament ha instal·lat l'Agrupació Excursionista en la sala de l'ex-Audencia.

Dita Exposició que té gran importància ha sigut molt visitada.

El Tribunal de preses de la República francesa ha anunciat que els interessats en les mercaderies apressades a bordo del vapor «Tiber», deurán presentar ses observacions abans del 10 d'octubre.

En un clíx obtingut el 18 del corrent pel director de l'Observatori Fabra, don Josep Comas Solá, s'hi trobá el planeta «Hispania», descobert pel citat senyor en el mars de 1915.

Des d'aquesta data no s'havia tornat a veure. El 16 del próxim octubre el planeta estarà en oposició amb el sol.

Un comerciant francès que's dirigia ans d'anit a València, doná coneixement de que a l'Estació de Sant Vicens li havia sustret una cartera contenint un xec de 95.000 pessetes i altre de 105.000, a més de 400 pessetes en bitllets del Banc d'Espanya.

Els xecs estaven extesos al seu favor contra el Crèdit Lyonnais de Barcelona, on se telegrafia.

L'agent recaudador de Contribucions d'aquest partit anuncia que el segon període de cobrança dels rebuts del tercer trimestre de l'any actual tindrà lloc del 26 al 31 del corrent.

Transcorregut aquest segon plaç els morosos incurriran en el primer grau de apremi.

També anuncia que el dia 31 acaba l'última prórroga per a l'adquisició voluntaria de les cèdules personals.

La Papelera Espanyola comunica que el vapor suec «Varl», fletat per ella i que sortí a fins de juliol de Gotemburg conduint 1.600 tonelles de pasta química, ha sigut torpedejat en les costes septentrionals d'Escocia, perdent-se el vaixell i el carregament i salvant-se la tripulació.

El fet que's consigna en la nota anterior, ve a agreujar la situació difícil per que travessa la premsa espanyola des de que comença a escassejar el paper.

Pel ministeri de la Guerra se declara reglamentari per l'arma de cavalleria el mosquetó model 1916, amb el matxet-baioneta 1913.

El Jutjat d'aquest partit cita a les persones que resultin ésser duenyos de uns sacs buits sustrets en distintes ocasions i en els mesos de febrer i març últims, de varis carros que's trobaven parats a la plaça de Catalunya i plaça del Baluart.

### Secció Oficial

#### Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 22 D'AGOST 1917

#### NAIXEMENTS

Lluís Fort Ferré.—Teresa Cavallé Mateu.—Teresa Guardans Vallés.

#### DEFUNCIONS

Joan Domingo Balsells, 74 anys, Estrella, 3.—Filomena Cortés Cabot, 21 anys, Carme alt, 9.—Josep Mallorquí Ballesté, 19 anys, Casa de Camp.—Anton Leis Romero, 25 anys, Manicomi.—Magdalena Martí Cubells, 70 anys, Hospital civil.—María Bonet Canisá, 9 mesos, Rechs, 6.—Eladi Aulestia Vallés, 5 mesos, Sant Benet, 26.

#### MATRIMONIS

Josep Ramón Llaberia amb Teresa Vall Ferraté.

